

Srečno novo leto

želi vsem svojim naročnikom

Uredništvo in uprava.

dov se vidi, da je naraslo predvsem število dnevnih, kontraktualnih in honorarnih uslužbencev (za 5386), nadalje število zvaščnikov (za 2359) in podčastnikov (za 2038). Po banskih upravah so uradniki razdeljeni takole: dravska 5747, savska 8545, dunavska 7191, vardarska 4717, drinska 4504, moravska 3534, zetska 3353, primorska 2623, vrbska 2079, Beograd 1835, skupaj 44.128. Pregled izdatkov po proračunu je takle: osebni: splošna uprava 4117,9, državna podjetja 1432,6, skupno 5550,5 milijonov Din ali 41,6% vseh državnih izdatkov, materialni izdatki pa so bili sledeči: uprava 4329,8, podjetja 3467,7, skupno 7797,5 milijonov Din ali 58,4% vseh državnih izdatkov.

— Iz tehničnih razlogov je zaradi praznikov izostala zadnja številka „Učit. Tovariša“. Prihodnja številka izide 8. januarja 1931.

— Učiteljski dom v Ljubljani. Neimenovana hranilnica je darovala 1000 Din. Bodi jej na tem mestu izrečena najlepša zahvala! Bozja Marija iz Ljubljane 100 Din. — Vsem dobrotnikom v tekočem letu se ponovno zahvaljujem v imenu Učiteljskega doma in jim želim prav srečno Novo leto 1931 — Josip Kobal, blagajnik.

— Vsa učiteljska društva UJU, pov. Ljubljana obveščamo, da bo uprava s prihodnjim tednom ustavila pošiljanje stanovskih listov vsem članom onih društev, ki niso še uredila svojih obveznosti napram glavni upravi. Pri zadeta društva bodo izkazana v prihodnji številki „Učit. Tovariša“.

Uprava UJU.

— Za izveščanje učiteljev-prednjakov pri Sokolu. Ministrstvo prosvete je odobrilo 20 učiteljem in učiteljicam enoletni dopust, da se izveščajo za sokolske prednjake. Šest mesecev bodo obiskovali prednjaško šolo saveza SKJ, naslednjih šest mesecev pa bodo nato sami imeli prednjaške tečaje po sokolskih

župah. Dopust, ki traja celo koledarsko leto 1931, in je združen z rednimi učiteljskimi predjemki, so dobili učitelji in učiteljice: Darinka Čebulj iz Mokronoga, Milan Apih iz Hoč, Vladislav Ambrožič iz Žužemberka, Zora Hauptman iz Dol. Nemške vasi, Vladimir Engelman iz Senovega pri Rajhenburgu, Franc Marolt iz Dobove, Franc Vrnun iz Ruš, Ema Mačus iz Prosenjakovcev v Prekmurju, Ivan Petrovič iz Hajdine pri Ptuj, Boris Možina iz Zvirč pri Novem mestu, Vida Hinterlechner iz Ptuja, Ivana Repič iz Cerknice, Maks Pivec iz Zalca, Milan Merhar iz Moravč, Renata Šavnik iz Tržiča, Ferdo Majnik iz Jezerskega, Vencoslav Taufer iz Litije, Albin Završnik iz Hrastnika, Rudolf Pizzulin iz Velikih Lašč, Gabrijela Šumi iz Tomišlja pri Ljubljani.

— Nemški šolski radio. Nemčija ima danes okrog 400 šol, ki so docela opremljene z radijem. Zveza za šolski radio pa šteje okrog 8000 članov-učiteljev in profesorjev.

T. L. R.

— Izdatki za državne uslužbence v Avstriji. Avstrijska zvezna vlada je sestavila proračunski predlog za leto 1931/32. Skupni dohodki so predvideni z zneskom 2166 milijonov šilingov, izdatki pa z 2130 milijonov šilingov. Od celotne vsote izdatkov odpade na osebne izdatke, to so v prvi vrsti službeni prejemki državnih uslužbencev in upokojencev, impozantni znesek 1337 milijonov šilingov. V primeri z letošnjim avstrijskim proračunom so ti dohodki in izdatki znatno povečani.

Pokret učiteljic.

—p Našim ženam-učiteljicam! Takrat, ko smo bile me osvobodene tujega jarma in smo se začele udejstvovati na vseh tistiših, so naše sestre pod tujim gospodstvom izgubile vse, kar jim je bilo drago in sveto. Zaprl so jim šole, ukiniteli vsa društva, propovedali predivanja in učne tečaje. Da vsaj deloma nadomestijo to, za kar so bile tako kruto prikrajšane, so si ustanovile svoj list „Ženski Svet“, kateri jim je bil edino nadomestilo za vse dobrine, ki so jim bile odvzete, edini vir izobrazbe in razvedrila. Čeravno smo me čutile potrebo po lastnem tisku, kateri bi bil prikladnejši našim razmeram, smo razumele vzvišeno in težko nalogo naših sester onstran meje; sprejele smo njihov list kot svoje glasilo ter smo se odpovedale ustanovitvi lastnega lista „Ženskemu Svetu“ v prilog. „Ženski Svet“ je vršil častno in vestno svojo težko nalogo, dokler ni bil od oblasti prisiljen za ključiti svoje delovanje na rodni tleh. Za njegovo prizadevanje mu izrekamo odkrito priznanje. V začetku 1929. leta se je preselil v Ljubljano, da nadaljuje započeto delo v svobodni domovini. Njegovo delovanje je tako tesno spojeno z delovanjem naših ženskih organizacij, da ga lahko smatramo kot svoje glasilo. K temu nas navajajo sledeči razlogi: „Ženski Svet“ je dokazal svojo življensko sposobnost s tem, da je dosegel naklada, kakršne še ni dosegel pri nas noben ženski list; vršil je nesebično svojo nacionalno in kulturno nalogo v najtežjih okoliščinah in z največjo požrtvovalnostjo; idejno je najprikladnejši največjemu delu našega ženstva;

je edini list, čigar uredništvo in upravnništvo sta izključno v ženskih rokah. Pozivljamo in prosimo zato naše članice, kakor tudi vse naročnice „Ženskega Sveta“, da mu ostanejo zveste, kakor so mu bile doslej. To jim bo tem lažje storiti, ker se bo list z novim letom povečal in polepšal ter bo tako skušal ustreči slehernemu okusu. Radevolje se bo tudi oziral na želje svojih naročnic, v kolikor bo to v skladu z njegovim programom. Zvestoba za zvestobo! — V Ljubljani, v decembru 1930. — Društvo učiteljic v Ljubljani. — Klub Primork v Ljubljani. — Kolo Jugoslovanskih sester v Ljubljani. — Kolo Jugoslovanskih sester, podružnica v Celju. — Splošno žensko društvo v Ljubljani. — Mariborsko slovensko žensko društvo. — Ženski Pokret v Ljubljani.

Osebnne zadeve.

—i Imenovanje učiteljev novincev. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za učitelje in učiteljice: Brejce-Zidar Vera v Litiji, Tičar Stana v Sv. Lovrencu v Slov. gorah, Sušnik Helena v St. Janžu, Povšnar Angela v Velenju, Deutschman Herman v Ljubčani, Zakovšek Josip v St. Jerneju, Laznička Anton v Pertoči, Svetlič Daromil v Cerkljah pri Kranju, Trampuž Iljica pri Sv. Marjeti pri Rimskih toplicah, Cindrič Terezija v Prezidu, Golar Lidija v St. Jerneju, Levičar Marija v St. Vidu pri Stični, Lepšina Josipina v Novi Štifti, Jesih Danica v Trebelnem, Kleč Antonija v Pištanju in Finžgar Angela v Poljanah.

—§ Napredovali so učiteljice: v II./4. skupino: Rogl Franc, Zlebnik Josipina, Žitnik Franciška, Skulj Vladimira, Urbajs Alojzija, Hiti-Borko Elvira, Šumi Gabrijela, Kolkaj Miroslava, Visenjak Marija, Zlindra Elvira; v II./3. skupino: Collanti Amalija, Stupan Milica, Flego Ana, Rantner Jakobina, Mervič Bogomila, Stuhac Jakob, Kunčič Anton, Jazbar Stefanija, Hribovšek Vida, Jančič Bratislav; v II./2. skupino: Lapajne Ivan, Osana-Dietz Hermina, Sokol-Zaplotnik Antonija, Lavrič Vinko, Janševc Franc, Culet Ivan, Jerše Stefanija; v II./1. skupino: Bernetič Valerija, Suša Justa, Hladnik Leopold, Šterk Martin, Rakuš Marija, Pahor Josip, Visenjak Jerica, Napokoj Josip, Primožič Ivan.

Naša gospodarska organizacija.

—g Članom Učit. Samopomoči. Zaradi božičnih počitnic je razposlala društvena uprava že v teh dneh položnice za nakazilo članskega prispevka za 231. smrtni slučaj (Ivan Pipan, Gorenja vas) in letnine ter upravnine za leto 1931. Skupni znesek znaša za enega člana 12 Din, za zakonske pare pa 23 Din. Znesek za upravnino in letnino (rezervni fond) se plačuje 6 Din enkrat v letu. Za 231. smrtni slučaj je znašala posmrtnina 12.500 Din. — Društvena uprava v ljudo prosi, da poravnajo vsi člani vse svoje obveznosti takoj po prejemu položnice ali pa v prvih dneh prihodnjega meseca. Odlasavci z nakazili zavirajo redno poslovanje in otežujejo izplačila posmrtnin. — Za morebitne smrtne slučaje v času od 20. do 31. decembra 1930. bodete nakazali članski prispevek s prihodnjim nakazilom. — Vsem cenjenim članicam in članom U. S. želi vesele praznike in srečno novo leto — društveni upravnik.

FOTO - APARATI IN FOTO - POTREBŠČINE
se dobijo v največji izbiri in po najugodnejših cenah
v drogeriji „ADRIJA“
Mr. Ph. S. BORČIČ

LJUBLJANA / ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

Ugodna prilika!

Uprava UJU pov. Ljubljana
razprodaja svojo zalogo

Zvončka in Popotnika

Predvojni „Zvonček“ letnik (nevezan)
à Din 5.—

Povojni „Zvonček“ do leta 1928./29.
à Din 10.—

„Popotnik“ do leta 1928./29. letnik
à Din 15.—

(Brez poštne).

Možnost nakupa le do 15. jan. 1931.

Ne zamudite te ugodne prilike!

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Poročila:

— SLOVENJGRAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto, dne 6. decembra 1930. v slovenjgraški osnovni šoli.

Predsednik tov. Kopač Leopold je pozdravil uvodoma vse navzoče tovariše in tovarišice, predvsem pa dolgoletnega bivšega predsednika društva in častnega člana tovariša Purkharda Josipa, šolskega upravitelja v pok. iz Maribora — ter novodošlo tovarišico Hauptman Makšo, kateri želi na njenem novem mestu mnogo uspeha in zadovoljstva — nakar je otvoril zborovanje.

Statistika: V društvu je včlanjenih 41 tovarišev(ice), navzočih je bilo 31 tovarišev(ice), obisk je torej znašal 75,60%.

1. Tajnik tov. Iglar Rajko je prečital za pisnik zadnjega občnega zbora, ki se je odobril.

II. Dopisi: Na dopis „učiteljskega društva sreza trsteničkog“ je društvo soglasno sklenilo poslati predlog, ki je naveden pod točko VI./2 poverjeništvu UJU v Ljubljani. Dopis pov. UJU Ljubljana št. 413/30-31 glede poučevanja ženskih ročnih del na učiteljskih. Učiteljsko se s predlogom tovariša Šijanica popolnoma strinja.

Obpravnavali so se še sledeči dopisi:
a) uprave listov UJU pov. Ljubljana z dne 5. decembra 1930.

b) pov. UJU Ljubljana št. 392/30-31.
c) „Učiteljskega doma“ z dne 4. decembra 1930.

č) dopis učiteljskega društva šoštanjskega št. 20 z dne 12. decembra 1930.

III. Poročilo o seji ožjega sosveta je podala tov. Gobec Regina.

IV. Soglasno se je sklenilo, da naj prevzame blagajniške posle tovarišica Vaupot Antonija.

V. Predavanje tovarišice Gobec Regine „Otrok in šola“. Zanimiva in vseskozi aktualna snov je tovarišice(ice) dokaj razvnela; debata je bila prav živahna. Mnogi, iz življenja podeželskega učitelja vzeti primeri so pač dokazali, da se da s previdnim in psiho-loškim ravnanjem z zanemarjeno deo in njihovimi brezbriznimi starši doseči marsikje in marsikdaj kak mali uspeh, ki je učitelju-oruču trde, trde zemlje v zadoščenje in v spodbudo, a deci in njihovim staršem v korist.

Naš Ivan je bil kronski upokojenec in ko je bil slednjič preveden na dinarsko pokojnino, je bil prikrajšan za 300 Din. Značilno pa je, da je moral za ta v resnici malenkostni znesek moledovati in prositi, da bi kmalu papir več stal. Slednjič je le prejel tudi to vsotico in s tem je bilo konec sence v drugače mirnem življenju upokojenca.

Zdaj leži blagi mož v zemlji na šmihelskem pokopališču v kotu ne daleč od potomcev raznih plemiških rodbin, sam plemič po duhu in svojih delih.

Pred hišo in na pokopališču so mu v slovo prav lepo zapeli tovariši in nekateri drugi pevci. Mogočno je donela nagrobnica v lepi jesenski dan. Do dna so nas pretresli akordi.

Pisec teh vrstic mi je govoril v imenu učiteljstva, podčrtajoč dejstvo, da smo pokopali učitelja-vzgojitelja — da je legel v grob učitelj — zvesti sin naroda, ki je trpel pod tujčevim jarmom, a on mu je stal ob strani, bil mu je svetovalec in voditelj v težkih dneh.

Za njim je govoril tov. Ljubič, predsednik črnomeljskega učiteljskega društva, v imenu občine v Podzemlju, ki jo je zastopal tudi g. župan, in v imenu učiteljstva Bele Krajine. Podčrtal je njegovo skromno, a vestno in vzorno delovanje v dolgih 27 letih bivanja v Podzemlju. Konec je bilo. Obredne molitve so bile opravljene, na krsto so padale grude, ki so jih metali v slovo prijatelji, sorodniki, znanci.

Odhajali smo. Črna prst nam ga je zakrila. Bodi mu lahka domača zemljica.

Nam pa ostani blagi Janko svetla vzor dela, boja, trpljenja in zmage.

Slava Tvojemu spominu!

Srečno novo leto

želi vsem svojim
naročnikom

Učiteljska iskarna

v Ljubljani

LISTEK.

A. M.:

Pokojnemu Ivanu Barletu v spomin.

Dne 19. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku svojega najstarejšega tovariša — v zemljo je legel upokojeni tovariš Ivan Barle.

Bil je krasen jesenski dan, ko so se pred njegovim Tuskulom v Kandiji zbrale množice, da ga spremijo na zadnji zemeljski poti in mu tako izkažejo čast in spoštovanje. V sprevodu so bili zastopani vsi novomeški uradi in šole, šmihelska mladina osnovne in meščanske šole ga je spremljala korporativno od doma do pokopališča. Prihitelo je učiteljsvo iz vseh bližnjih krajev, a posebno častno je bilo zastopano belokranjsko učiteljstvo.

Spreveda se je pa udeležilo nebroj drugih prijateljev in množica preprostega ljudstva. Pogreb je pokazal, kako ceni slovensko ljudstvo svoje vzornike. Skromno življenje, nikakih vidnih češčenj, nikakih odlikovanj, toda v srcih hvaležnega ljudstva si je blagi pokojnik postavil spomenik, ki ga ne uniči rja, ga ne stare rob časa.

Pokojnik je bil rojen 15. oktobra 1841. v Pirničah, občina in fara Smlednik pri Medvodah.

Iz njegove mladosti ne vem nič posebnega. Obiskoval je tudi nekaj razredov gimnazije, leta 1861. je prišel kot učitelj v Tujnjo pri Kamniku. Leta 1862. ga že dobimo prvič v Podzemlju. Leta 1866. se je selil v Nevlje pri Kamniku.

Leta 1867. je bil imenovan v Budanje v Vipavski dolini, kjer je nastopil službo ob novem letu 1868. in ostal tam do sv. Jurja 1871. Kako priljubljen je bil pokojnik med kremenitimi Vipavci dokazuje izpričevalo, ki mu ga je izstavil krajni šolski svet in ga je podpisal tudi tamošnji župnik.

V njem obžalujejo iskreno njegov odhod in si žele, da bi mu bil naslednik enak v vsem delu za mladino in ostale občane.

Od leta 1871. do 1893. je bil vnovič v Podzemlju, kjer je bil tih delavec na kulturnem polju. Hvala občini ga je v znak priznanja njegovemu delu za povzdigo omike in napredka imenovala svojim častnim občanom.

Leta 1893. je prišel v Šmihel, kjer je bil z dnem 31. avgusta 1903. upokojen.

To je kratek življenjepis moža, ki se ni kazal v javnosti, to je potek stanovskega dela tihoga in skromnega vzgojitelja naroda, ki se ni nikdar in nikjer rini v ospredje.

Zivel je le šoli in mladini ter svoji družini. 63 dolgih let je s svojo, zdaj že tudi pod pezo let in žalosti omahujočo življensko družico preživel v najlepši neskaljeni harmoniji.

Sedli zavedamo danes, ko nas ne ziblje politični vihar in nam ne režejo skromne skorje kruha razni mogotci, sedli moremo zamisliti v tako dolgo dobo skupnega življenja polnega solz, a tudi svetlih trenutkov. Dvoim.

Poleg drugega kulturnega dela in v težkih materialnih prilikah je spravil svojo mnogobrojno družino do tako visokega socialnega položaja, kakršnega zavzemajo njegovi otroci. Klobuk dol pred slovenskim učiteljem-očetom trpinom. Koliko samozatajevanja je bilo treba, koliko požrtvovalnosti, da je spravil vse h kruhu.

SREČNO NOVO LETO

ŽELI VSEM SVOJIM ČLANOM

POVERJENIŠTVO

VI. Sklepi in predlogi: Z večino glasov je bil sprejet sledeči sklep:

1. „Učiteljsko naj samo in le v stanovskih listih kritikuje eventualne nedostatke v organizaciji in morebitne napake v stanovskih listih.“

2. Soglasno je sprejet sklep — »da naj hitreje napredovanje šolskih upraviteljev odpade, pač pa se jim naj prizna posebna funkcijska doklada.«

3. Učiteljsko se soglasno izreče za predlog tov. Šijanec: »Širji sosvet pov. Ljubljana naj prosi glavni prosvetni svet, da upelje minister prosvete na državnih ženskih učiteljskih pouk v ženskih ročnih delih v vseh petih letnikih.«

4. Prihodnje zborovanje se bo vršilo skupno z učiteljskim društvom za okraj Šoštanj dne 7. februarja 1931. ob 11. uri v slovenjegraški osnovni šoli zaradi eventuelne fuzije obeh društev.

Kopač Leop., preds. Iglar Rajko, tajnik. = ŠMARSKO - ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo 7. decembra 1930. v Rogški Slatini.

Vpisanih je 88 članov, navzočih je bilo 50, t. j. 64%.

1. Predsednik tov. Verk pozdravi navzoče članstvo, posebej gosta tov. poverjenika Skulja; med važnejšimi dogodki zadnjega časa omeni prihod g. predsednika vlade, generala Živkovića v našo banovino ter njegovo posebno zanimanje za napredek šole in razvoj SKJ pri nas.

2. Tajnik prečita zapisnik zadnjega občnega zbora; ob tej priliki se zahvali predsednik tov. Stefancios za dosedanje vneto izvrševanje tajniškega posla, ki preide s tem v druge roke.

Nato se prečitajo dopisi; društvo soglasno s predlogom poverjenišтва glede pouka ženskih ročnih del.

3. Poverjenik tov. Skulj poda izčrpno poročilo o položaju in delu organizacije in poverjenišтва, posebej še o regulaciji našega gmojnega položaja. Poročevalec poudarja potrebo, da se strne ves stan v organizaciji; le v njenem okviru more tudi eventuelna opozicija koristiti stanu in šoli. Predavatelj graja tudi — sicer sporadične — poizkuse pritiskanja na kljube, ki ne obetajo več uspehov, pač pa diskreditirajo ugled vsega učiteljsstva. Zelo zanimivemu poročilu o delu in uspehih organizacije za ureditev pravnega in gospodarskega položaja učiteljsstva so zborovalci sledili z napeto pozornostjo in poročevalca po končanem poročilu toplo aklamirali.

4. Tov. Kukovčeva je v svojem referatu obravnavala temo: »Kako navajajmo učence k samostojnosti«. Izvajala je, da je privzgoja sposobnosti, samostojno obnavljati in poglobljati šolsko znanje ena najvažnejših nalog zlasti podeželske šole; predavateljica je nazorno obrazložila pota in sredstva v dosego tega smotra. Zelo aktualno in zanimivo predavanje je našlo med zborovalci prav hvaležne poslušalce.

5. Tov. Šumer predlaga, naj društvo za prosi prosvetnega inspektorja g. dr. Fr. Kotnika za predavanje o nabiranju narodopisnega gradiva, o priliki prihodnjega zborovanja. Sprejeto. — Tov. Rupnik predlaga, da društvo sprejme predlog iz zadnjega »Tovariša« o pravni zaborovanosti. Sprejeto.

Prihodnje zborovanje bo 7. februarja 1931. v Rogški Slatini.

Verk Miloš, preds. Rupnik Jože, t. č. tajnik. = GORNJEGRASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 6. decembra 1930. v Gornjem gradu.

Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o seji širjega sosveta. 4. Referat tov. Senice: »Društveni časopis«. 5. Slučajnosti.

Statistika: Število članov 38, navzočih 31. Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče, posebno sreskega šolskega nadzornika g. Fr. Lužnika in na novo pristopivšega člana tov. Huberta.

1. Prečita in odobri se zapisnik zadnjega zborovanja.

2. Dopisi: Prečita se dopis glede pouka ženskih ročnih del na učiteljsku. Vse tovarišice izjavijo, naj se poučuje žensko ročno delo v vseh petih letnikih učiteljskega.

Predsednik prečita dopis glede Učiteljske gospodarske poslovalnice; pozivlja navzoče, posebno šolske upravitelje, da naročujejo vse šolske potrebščine potom učiteljske gospodarske poslovalnice.

Prečita se vabilo za sodelovanje pri učiteljskem listu »Prosveta«.

Razdelijo se navodila za ustanavljanje kmetijsko-nadaljevalnih šol. Predsednik poziva navzoče, naj se ustanovijo te šole povsod, kjer so dani pogoji za to. Tov. predsednik priporoča, naj se vodi statistika za izvenšolsko delo. To prevzame tovarišica Reiner Lucija.

3. Poročilo o zadnji seji širjega sosveta poda tov. Kotnik Zorko. Glede enkratnega prispevka 5 Din za Dački dom v Beogradu se sklene, da se pošlje znesek takoj, ko prejme učiteljsko že tolikokrat obljubljeno povzicanje plač.

Sledi referat tov. Senice: »Društveni časopis«. Nadomestoval naj bi krožke, ki v našem kraju zaradi terenskih razmer niso uspeli. Tov. predsednik pa izrazi željo, naj

bi se raje pogostejše vršila predavanja na zborovanju. In če ima kdo kaj primerne grafičarje, naj pošlje listu »Prosveta« ali drugim učiteljskim listom ali revijam, katerim že itak primanjkuje sotrudnikov.

5. Slučajnosti: Sreski šolski nadzornik g. Fr. Lužnik da navodila za sestavo statistike defektne dece.

Da tudi pojasnilo glede pravičnega stavljanja prošelj za osnovno in položajno plačo.

Prihodnje zborovanje bo meseca februarja. Referiral bo tov. sreski šolski nadzornik g. Fr. Lužnik. Predsednik zaključuje zborovanje z željo, da se prihodnjega udeležijo v čim lepšem številu.

Sklep: Poverjeništvu UJU se naproša, da se zavzame za to, da se poučuje žensko ročno delo v vseh petih letnikih učiteljskega. Z. Kotnik, t. č. preds. Baloh Anica, tajnica.

= KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 15. novembra t. l. v Kamniku.

Od 105 članov je bilo prisotnih 64, t. j. 61%.

Predsednik otvori zborovanje, pozdravi referenta za kmetijsko šolstvo pri banski upravi v Ljubljani prof. Krošlja kot predavatelja, dalje novostopivša člana tov. Žvana in Sicherla ter prečita imena 7 tovarišic, ki so svojo odsotnost opravičili. Nato izroči učiteljsku pozdrave sreskega načelnika dr. Ogrina, ki je zadržan.

1. Končno da besedo prof. Krošlju, ki je nadvse zanimivo podajal svoje temeljito znanje in pridobljene izkušnje o kmetijskem in gospodinjstvem šolstvu. Jedro tega predavanja je bilo: Gospodarsko vprašanje bo mogoče uspešno rešiti le potom dela za dvigovanje zdravega kmetijskega stanu, ki je navezan na svojo zemljo, jo ljubi in od nje živi. Prosvetno in vzgojno delo mora to tesno zvezo med kmetom in njegovo zemljo poglobiti.

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim
odjemalcem

**Učiteljska
knjigarna
v Ljubljani**

Predavatelj je žel za svoje temeljito in zanimivo predavanje vsestransko priznanje. K debati se je oglasil šolski referent A. Lužnič, tov. Mayer, tovarišica Lazarjeva, tov. Horn, tov. Koman, Urbančič in Fajdigova.

Predsednik se zahvali za izčrpno, globoko predavanje in prosi, naj bi se predavatelj oglasil še drugo leto in nam začrtal nova pota.

2. Poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani dne 9. novembra t. l. in situacijsko poročilo je podal tov. predsednik, ki je omenil vse aktualne zadeve organizacije.

Pojasni tudi, da je deputacija glavnega odbora predložila ministru prosvete spomenico glede pravil in plač. — Tudi Savez SKJ je oddal spomenico za izboljšanje našega gmojnega položaja. — Zveza državnih nameščencev nam more tudi izdatno pomagati.

Končno je predsednik prečital imena tovarišev v odsekih pri našem poverjeništvu — nato pismo tov. C. Petrovca o programu »Prosvete« s prošnjo za sodelovanje nazadnje pa še zapisnik glede sporazuma UJU pov. Ljubljana z gremijem trgovcev.

V debato o tem poročilu posežejo tovariši: Mayer, Koman in Urbančič. — Najprej se govori o delu Zveze državnih nameščencev za izboljšanje našega gmojnega položaja. Nato pa o tem, kaj storiti, da se veljani vsi učitelji(cc) tega sresa v UJU. — Soglasno se sklene, naj tajnica vsakega novodošlega tovariša(ico) pismeno povabi za vstop v organizacijo.

Tov. Mayer stavi dalje še sledeči predlog: Odbor naj se obrne potom poverjeništvu na gremij trgovcev s sledečo prošnjo: Vsi zvezki naj imajo, kakor pred vojno, vložene

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA

Pripravili smo za Vas tak

RADIO, kot si ga želite,

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni.

Naša reklamna prodaja, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930., obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 D** etektorskih aparatov, kompletnih, z vsemi potrebščinami, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80—
ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 E** noelektronskih aparatov, kompletnih, z elektrono, baterijami, antenskimi materialom ter eno slušalko, za naplailo Din 100—
ter osemkratno mesečno plačilo po Din 75—
- 200 T** roelektronskih aparatov „Reinartz“, kompletnih, z elektronskimi, akumuliranjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskimi materialom, za naplailo Din 240—
ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 Š** tirielektronskih aparatov „Reinartz“ z visokofrekvenčno elektrono z zamreženo anodo ter akumuliranjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskimi materialom, za naplailo 380 Din ter dvanajstkratno mesečno plačilo po 280 Din.

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat.

Ljubljana Radio Ljubljana Maribor
Miklošičeva c. 5 Aleksandrova 44

pivnike in če treba tudi podkladke! Soglasno sprejeto.

3. Tov. Accetto vpraša, če so krajevni šolski odbori prosti poštine. Sreski referent pojasnjuje zadevo. Stavljeni in sprejeti so biti nato še razni predlogi, ki jih bo društvo poslalo poverjeništvu.

Tov. Horvat vpraša, kako je z zdravstvenim pregledom otrok. — Pojasni mu sreski referent.

V razsodišče se izvolijo: tovariša predsednik in Primožič ter tovarišici Rupnik M. in Schubert.

4. Pri slučajnostih se oglasi tajnica in pravi, da se je v zadnjem zapisniku vrnila napaka v njenem poročilu iz pokrajinske skupščine. Prav je sledeče: Med delegati je bilo tovarišic komaj na vsakih 7 do 8 ena, do čim so zasedle klopi za nedelegate skoro izključno le one, kar kaže, da jim ne manjka zanimanja za stvar.

Arrigler, t. č. preds. Rupnik M., t. č. tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 13. decembra 1930. ob 9. uri v Ormožu.

1. Statistika: Rednih članov 63, navzočih 39, t. j. 62%; 4 člani(cc) so svojo odsotnost opravičili.

II. Situacijsko poročilo: Tov. predsednik je v svojem pozdravnem nagovoru izvajal, da vsi zakoni, navedbe in uredbe, katere gredo od vlade, stremijo za to, da bi državo konsolidirali, jo učvrstili na zunaj in notraj, kar moramo kot pravi državljani in posebej kot vzgojitelji najiskrenejše pozdravljati.

Ravno tako nas mora kot učitelje iskreno veseliti ureditev odnosov v vrhovni in stanci naše organizacije, katere predstavniki so šli z dobro voljo preko vsega, kar jih je razdvajalo ter začeli spoštovati in ceniti drug drugega po tem, je li iskren tovariš.

Enako mora biti tudi v učiteljskem društvu, kjer vsi člani sodelujejo na močni organizaciji ter se čutijo v iskrenem tovarištvu odgovorni za stan, katerega hočejo dvigniti. Z njim šolo in narodno prosveto.

III. Dopisi so se vzeli na znanje.

O dopisu Gospodarske poslovalnice se je podrobno debatiralo in se je zbor soglasno pridružil sklepu odbora, ki priporoča šolskim upraviteljem in posameznikom naročila preko Gospodarske poslovalnice.

Predlog tov. Šijanec o pouku ženskih ročnih del na učiteljskih se je soglasno sprejel.

ZKD se pošlje podporo v znesku 50 Din. Tov. Vennigerholz predlaga, naj se vpraša ZKD v Mariboru, kako to, da ormoški odbor ZKD ne deluje in naj se v bodoče knjižnice v našem okraju ustanovijo z vednostjo tega odbora.

Tov. Rajšp je podal navodila za pristop novih članov k Učiteljski Samopomoči.

IV. Predavanja. O inteligenčni preizkušnji mladine je predaval tovariš Žerjav. Članstvo je z zanimanjem sledilo njegovim izvajanjem. O izdelovanju reliefov v osnovni šoli je poročal tov. Papst. Nazorno je pojasnil izdelovanje plastičnih zemljevidov z otroki osnovne šole.

Tov. Vennigerholz predlaga, da bi se kratko navodilo za izdelovanje reliefov razmnožilo in razposlalo vsem šolam ormoškega okraja. Predlog je bil sprejet.

Poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani, ki se je vršila 9. novembra 1930. je podal tov. predsednik.

V. Predlogi in nasveti. a) Tov. Vennigerholz priporoča, naj se tovariši pri okuliranju ravna po nasvetih, ki so v zadnji številki »Sadjarja«. Poročal je tudi o seji odbora učiteljev kmetijsko-nadaljevalnih šol in dal to zadevna potrebna navodila.

b) Prihodnje zborovanje se bo vršilo 7. februarja v Ormožu.

Ad. Rosina, preds. Olga Šijanec, tajnica.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOŠ. REICH.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER je zborovalo v soboto, dne 13. decembra 1930. v Gornji Radgoni.

Statistika: Vsega učiteljsstva 111, članstva 104, navzočih 55.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik iskreno pozdravi vse navzoče in konstatira, da je obisk zborovanja vključ s slabemu vremenu zadovoljiv. Posebnj še pozdravi gosta, g. banskega svetnika Krošlja Ivana, ter novodošli tovarišici Puppis in Vičič. — Spominja se tudi premeščenih tovarišev in tovarišic ter čestita tovarišici Sever k imenovanju v Ljutomer. — Ker nam je smrt ugrabila tov. Čuk Leopolda, mu je navzoče članstvo izkazalo zadnjo čast s tem, da mu je zaklasko prisrčno: »Slava«.

Prvo točko dnevnega reda je tvorilo predavanje g. Krošlja Ivana, referenta za kmetijsko pri banski upravi v Ljubljani »O kmetijsko in gospodinjstveno nadaljevalnih šolah«. Govor je bil krasno in globoko občuteno zasnovan. G. predavatelj se je v uvodu bavil z vprašanjem: Kdo je kmet? in nam pokazal smernice, s katerimi lahko pomagamo kmetu, svaril nas je pa pred vsemi tistimi pripomočki, ki zamorejo upravitelji kmetstvo dušo. Navedel je v svojem govoru statističen pregled kmetijsko-nadaljevalnih šol v tujih državah in pri nas. Nato pa je govoril o namenu teh šol, o učnih močeh, učni dobi, o predmetih in pouku ter o starosti učencev, ki pohajajo v njo. Dajal je nadalje tudi navodila za ustanavljanje kmetijsko in gospodinjstveno-nadaljevalnih šol. — Buren aplavz na koncu govora je pričel, s koliko hvaležnostjo in notranjim zadovoljstvom je sprejel članstvo zares lepe in stvarne besede.

Prečital se je nato zapisnik zadnjega zborovanja in odobril. Došli dopisi so se vzeli na znanje in se je brošura »Masaryk« razdelila vsem šolskim upraviteljem našega sresa.

Tov. blagajničarka poroča, da je razen ene šole, poravnana vsa članarina.

Tov. predsednik je podal poročilo o seji širjega sosveta v Ljubljani, tov. nadzornik pa iz člankov Narodne Prosvete. Obe poročili sta se brez debate vzeli na znanje.

Nato se je določil program predavanja in poročil občnega zbora, ki bo meseca februarja v Gornji Radgoni.

K. Maurič, preds. Anica Sterger, t. č. tajnica.

+ LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo dne 13. decembra 1930. ob 8. uri svoje redno zborovanje v osnovni šoli na Rakeku.

Statistika: Vpisanih 102, navzočih 71, t. j. 70%.

Današnje učiteljsko zborovanje, na katerem je navzočih, za naš terensko jakó težaven okraj, rekordno število obiskovalcev, je otvoril in pozdravil tov. predsednik na običajen način. Zborovanje ni imelo samo namena, da sklepamo in se porazgovorimo o naših stanovskih vprašanjih, temveč je bilo obenem zamišljeno tudi kot poslovilen dan učiteljskega celega okraja od svojega dosedanjega tovariša nadzornika g. Franceta Merljaka, ki je premeščen na odgovornejše in odličnejše mesto v Beograd k ministru prosvete.

Uvodoma so podali društveni funkcijonari svoja poročila. Tov. predsednik je poročal izčrpno o seji širjega sosveta v Ljubljani ter o delu poverjeništvu in naše celokupne organizacije za naš stan. Tudi ni zamolčal težkoč, ki so se pokazale v boju za izboljšanje našega materialnega položaja.

Za njim je poročal tov. tajnik o našem društvenem delovanju in o delovanju naših stanovskih, gospodarskih in drugih ustanov. Vse naše ustanove, posebno gospodarske, so tako rekoč barometer naše stanovske zavednosti in discipline. Učiteljsko našega okraja je bilo vedno med prvimi borci in najzavednejše. Naj ostane tudi v bodoče takšno kakor je bilo ter naj se tudi v bodoče poslužuje koristi naše UGP, naj tudi v bodoče podpira pevski zbor, Učiteljski dom, naš tisk in v obče ustanove, ki jih bodisi poverjeništvu ali društveni odbor po treznem premiš-

Naš pravi domači izdelek!

sleku priporočajo. Apelira na tovariše (ice), da sodelujejo z nasveti in članki pri »Prosveti«.

Tudi blagajniško poročilo je bilo zadovoljivo. Napram poverjeništvu smo vse naše obveznosti do danes poravnali. Navede točno stanje blagajne. Apelira na zamudnike, ki jih je sicer malo, naj točno v začetku vsakega meseca pošiljajo mesečne prispevke.

Za poročili društvenih funkcionarjev je sledil referat tov. Vinklerja in Vertžnika »O mladinskem tisku«. Referat je bil skrbno sestavljen. Pojasnil je pomen in razvoj tiska s posebnim ozirom na mladinski tisk. Poudarjal je dobre in slabe strani današnjega mo-

dernega tiska in končno je podal zdrav nasvet, kakšen bodi mladinski tisk danes. Tov. Doljak predlaga naj se referat objavi v »Potniku«. — Sprejeto.

Razgovor o deških ročnih delih v okraju je razčistil za naš okraj to vprašanje v tem smislu, da naj se uporabljajo pri tem pouku le domače sirovine, naj se delajo in popravljajo le doma uporabni predmeti. Pri tem pa ne smemo pozabiti narodne ornamentike, kakor pride ravno pri tem delu do svoje polne veljave v času, ko drvi vse po modernizaciji.

Pri slučajnostih se je sklenilo, naj sestavi tov. Hladnik in Šušteršič statistiko o izvenšolskem delovanju učiteljstva našega okraja. Odbor naj sestavi resolucijo na UJU z ozirom na delovanje učiteljstva pri Sokolu.

Med čitanjem referata je vstopil v zborovalnico tov. nadzornik g. Fran Medjak. Tov. predsednik ga pozdravi in mu čestita k imenovanju, nato se je on v daljšem govoru poslovlil od učiteljstva svojega okraja. Ob zaključku zborovanja mu je tovarišica Deželova poklonila kristalno, s srebrtom okovano vazo, ki mu jo je kupilo učiteljstvo v spomin na njegovo službovanje v okraju.

Po zborovanju je bil skupen obed v restavraciji Gabrenja, kjer se je poslovil od nadzornika tov. predsednik v imenu društva, tov. Fran Mercina v imenu učiteljstva v okraju, tov. Rojc v imenu meščansko-solskega učiteljstva, tov. Vinkler v imenu najmlajšega učiteljstva tov. Doljak, njegov rojak, v imenu prijateljev in znancev.

Stisnili smo si še enkrat roke in se razšli. Doljak Val., podpreds. Hrastnik R., tajnik.

Nove knjige.

—k Odmevi, literarno kulturna revija. IV. polletje 1930. — Zopet debela knjiga nad 100 strani in vendar je le revija. Večje številke mlajših in starejših avtorjev je prispevalo s svojimi deli — in tudi slikarji-umetniki so pripomogli, da je zvezek nad vse zanimiv in lično opremljen. Kot posebnost tega zvezka je omeniti Aškerčeva pisma dr. Turnerju. Nas učitelje pa bo zanimala morda predvsem laskava kritika, ki jo je napisal o Mladinski Matici Jos. Vandot, znani mladinski pisatelj, ki se je proslavil s svojim Keckem. — S to številko je završen prvi letnik »Odmevov«, ki jih urejuje Radivoj Peterlin-Petrška. — Cena: letno 120 Din, polletno 60 Din, posamezna številka 40 Din. Naroča se pri: Upravi »Odmevov«, Ljubljana, poštni predal št. 263. Našemu članstvu to revijo najtopleje priporočamo.

—k M. Humek: Domači vrt. Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasi. Pojasnjeno s 102 podobami in 2 barvanimi slikami. Druga predelana in pomnožena izdaja. — Ljubljana, 1930. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Kako nujno potrebno nam je kratko, a zato vendarle izčrpano in vsestransko uporabno delo višjega sadjarskega nadzornika M. Humeka o negi domačega vrta, dokazuje že dejstvo, da je knjiga doživela v razmeroma kratkem času drugi natis. Po uvodnih besedah, pri katerih je važno poglavje: Temeljni pojmi o življenju rastlin, je razvrščena tvarina na dva dela: Splošno vrtnarstvo, ki obsega poglavja o uredbi domačega vrta o pripravi zemlje in gnojenju ter o glavnih vrtnarskih delih;

Posebno vrtnarstvo s poglavji o zelenjadarstvu (posebno močno razširjeno in izpopolnjeno v novi izdaji), o sadnem drevju na domačem vrtu, o okrasitvi vrta, o gojitvi sobnih rastlin ali lončnic ter o vrtnarskih opravilih v posameznih mesecih. — Knjiga obsega 234 strani velike oblike ter velja broširana 42 Din, v celo platno vezana 54 Din.

—k Dr. Ivan Dornik: »Brez oči«. Založba: Brata Rode & Martinčič v Celju. Cena knjižici je 22 Din.

V lični vnanji opremi je izšla knjiga pod gornjim naslovom, ki je tako zanimiva kot poučna za čitatelje vseh vrst. Enajst novelic ti bo krajšalo čas, a obenem odprlo pogled v različite slike življenja, ki so tako resnične, kakor žalostne. Že pestri naslovi: »Brez oči«, »Pogovor s psom«, »Obtožnica — Studentovi zapiski«, »Dolčas« itd., ti poleg slik kažejo jedro knjige. Knjigo lahko daste v roke vsakomur zato jo priporočamo v nabavo vsem našim knjižnicam.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja garderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Olje proti prahu, pisalna kreda, morske gobe, slikarske potrebščine nabavite ugodno pri firmi

CENTRALA V LJUBLJANI

MEDIČ-ZANKL

LASTNIK FRANJO MEDIC

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV

Domači proizvodi: Laneno olje, firnež, od najbolj preprostitih do najfinjših lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv vseh vrst in nijanc. Kemično čiste, prstene in olepšane suhe barve, steklarski klej, čopiče itd.

TOVARNE LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE. PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA V MARIBORU IN NOVEM SADU

VSAK IN TUDI VI

štedite z denarjem, ako kupujete blago za svoja oblačila pri **novi** ustanovljeni tvrdki

A. ŽLENDER

LJUBLJANA
MESTNI TRG 22

Velika zaloga moškega sukna in kamgarna, blaga za ženske plašče, pliš, svila, šifoni in kretoni, posteljne odeje in pregrinjale, perilni baržun barhent itd.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana
Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

Desinfekcijska sredstva

kakor Sanitol (izol) Formalin, Karbolne kisline itd. za razkuževanje šolskih prostorov in stranišč dobite pri **Chemo-tehni družbi z o. z.** Ljubljana, Mestni trg 10.

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Gostilna Ražem
Ljubljana
na Žabjaku št. 3

L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.
Ustanovljena leta 1889.
Telefon iton. 3.282.

Premog drva

I. POGACNIK
BOGORČEVA ULICA 5
TELEFON ŠT. 2059

Očividno Vas zebe!

Za mal denar si lahko nabavite toplo obleko pri tvrdki

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Lovske puške,

Roberte, browning pištole, pištole za straženje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi.

F. K. Kaiser, puškar ♦ Ljubljana, Kongresni trg 9

Naročajte vsa tiskarska dela za društva, šole, urade itd. itd. v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!